

Dziennik rządowy

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Oświęcimskiem i Zatorskiem, tudzież z Wielkiem
Księstwem Krakowskiem.

Rok 1853.

Oddział drugi.

Część XVI.

Wydana i rozesłana dnia 26. Lipca 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das
Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Aus-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1853.

Zweite Abtheilung.

XVI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 26. Juli 1853.

129.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 27. Lutego 1853, którym przywilej, Williamowi Piddingowi dnia 11. Listopada 1851 nadany na poprawę sposobu izolowania i umocowania drutów telegrafowych, z powodu upływu czasu za zgasły ogłasza się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 10. Maja 1853, Nr. 35.)

Przywilej Williama Piddinga z dnia 11. Listopada 1851, nadany mu na poprawę w sposobie izolowania i umocowania drutów telegrafowych, skończył się z dniem 11. Listopada 1852. Opis tegoż przechowuje się w c. kr. archiwum przywilejów, i wolnym jest każdemu do przejrzenia.

Baumgartner m. p.

130.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 28. Lutego 1853, którym przywilej Antoniego Labia z dnia 18. Kwietnia 1851, nadany mu w dniu 5. Lutego 1851 na ulepszenie pluga bezkoleśnego, w skutek dobrowolnego zrzeczenia się, zgasłym ogłasza się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 2. Maja 1853, Nr. 34.)

Dnia 17. Stycznia 1853 złożył dobrowolnie Antoni Labia przywilej swój z dnia 18. Kwietnia 1851, nadany mu na poprawę plugu bezkoleśnego, pod dniem 5. Lutego 1851 uprzywilejowanego, „plugiem dzielnym“ zwanego; przez co zgasł tenże przywilej w skutek §^{tu} 29. l. 2. lit. d. najwyższego patentu z dnia 15. Sierpnia 1852. Odnosny opis przywileju przechowuje się w c. kr. archiwum przywilejów, gdzie go każdy przejrzyć może.

Baumgartner m. p.

131.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 7. Marca 1853, którym przywilej, pierwotnie Andrzejowi Kiehauptowi pod dniem 29. Lutego 1844 nadany, a później Bernardowi Cavallarowi na własność odstąpiony, na rok dziesiąty przedłuża się.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 28. Kwietnia 1853, Nr. 33.)

Ministerstwo Handlu widziało się spowodowanym, przywilej na wynalazek publicznych przewotów (necessités), pierwotnie Andrzejowi Kiehauptowi pod dniem 29. Lutego 1844 nadany, a następnie na własność Bernarda Cavallara, ajenta

129.

Verordnung des Handelsministeriums vom 27. Februar 1853,
womit das Privilegium des William Pidding vom 11. November 1851, auf
Verbesserung in der Isolirungs- und Befestigungsweise der Telegraphendrähte,
durch Zeitablauf als erloschen erklärt wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 10. Mai 1853, Nr. 35.)

Das Privilegium des William Pidding, vom 11. November 1851, auf Ver-
besserung in der Isolirungs- und Befestigungsweise der Telegraphendrähte, ist am 11.
November 1852 durch Zeitablauf erloschen. Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung
befindet sich nunmehr in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in
Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

130.

Verordnung des Handelsministeriums vom 28. Februar 1853,
wodurch das Privilegium des Anton Labia vom 18. April 1851, auf eine Ver-
besserung seines am 5. Februar 1851 privilegierten Pfluges ohne Räder, in Folge
freiwilliger Zurücklegung als erloschen erklärt wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 2. Mai 1853, Nr. 34.)

Anton Labia hat sein Privilegium vom 18. April 1851, auf eine Verbesserung
seines am 5. Februar 1851 privilegierten Pfluges ohne Räder, „der gewaltige Pflug
genannt“ am 17. Jänner 1853 freiwillig zurückgelegt, wodurch dieses Privilegium
zufolge §. 29, Z. 2, lit. d) des Allerhöchsten Privilegiengesetzes vom 15. August
1852, erloschen ist. Die dießfällige Privilegiumsbeschreibung befindet sich nunmehr
in dem k. k. Privilegien-Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung.

Baumgartner m. p.

131.

Verordnung des Handelsministeriums vom 7. März 1853,
womit das ursprünglich dem Andreas Riehaupt verliehene, und seither in das
Eigenthum des Bernhard Cavallar übergegangene Privilegium vom 29. Februar
1844 auf das zehnte Jahr verlängert wird.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 28. April 1853, Nr. 33.)

Das Handelsministerium hat das ursprünglich dem Andreas Riehaupt verliehene,
und seither in das Eigenthum des Bernhard Cavallar, Privatagenten in Wien, über-
gegangene Privilegium vom 29. Februar 1844, auf eine Erfindung von öffentlichen

prywatnego w Wiedniu przelany, przedłużyć na rok dziesiąty, przy rozciągnięciu skuteczności jego na całą monarchię. Opis tego przywileju przechowuje się odtąd w własnym ces. król. archiwum, gdzie go każdy przejrzeć może. (Nr. 1633 — II.)

Baumgartner m. p.

132.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 11. Marca 1853,

z przedłużeniem niektórych przywilejów.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 28. Kwietnia 1853, Nr. 33.)

Ministerstwo Handlu widziało się spowodowanem przedłużyć następujące przywileje, przy rozciągnięciu skuteczności tychże na całą monarchię:

1. Przywilej Karolowi Kutschke, kapelusznikowi w Wiedniu (Neubau nr. 113) dnia 30. Stycznia 1846 nadany na wynalazek i poprawę w wyrabianiu kapeluszków pilśnianych i jedwabnych; na rok ósmy.

2. Przywilej pierwotnie Feliksowi Rothowi w Wiedniu, pod dnem 5. Lutego 1846 nadany, a mocą cesyi z dnia 1. Marca 1850 Leopoldowi Hoffmannowi w Wiedniu nr. 786 odstąpiony, opiewający na wynalazek i ulepszenie uprzywilejowanej już maszyny do dziania kiesek na pieniądze; na rok ósmy.

3. Przywilej J. J. Pollaka i synów, upoważnionych fabrykantów skór w Pradze nr. 1248 — II, tymże na kilkorakie ulepszenia w procesie wyprawiania skóry pod dnem 29. Lutego 1848 nadany; na rok szósty, siódmy i ósmy.

Baumgartner m. p.

133.

Reskrypt okólny Ministerstwa Wojny z dnia 12. Marca 1853 *),

do wszystkich krajowych Komend wojskowych,
o postępowaniu z żołnierzami pułków żandarmeryi krajowej i korpusu wojskowej straży policyjnej, we względzie ich obowiązku służenia w rezerwie.

Jego C. K. Apostolska Mość raczył na moje najunijęnsze przedstawienie najwyższem postanowieniem z dnia 5. Marca 1853 najlaskawiej zezwolić, ażeby

*) Rozporządzeniem z dnia 6. Maja 1853 do l. 18259 udzielił Rząd krajowy odpisu niniejszego reskryptu okólnego wszystkim Urzędom obwodowym, Magistratowi miasta Lwowa i Naczelnikowi Komisji gubernialnej w Krakowie.

Nothdurfts = Kabineten (Necessites); — auf die Dauer des zehnten Jahres, mit der Ausdehnung der Wirksamkeit desselben auf den Umfang des gesammten Reiches, zu verlängern befunden. Die offene Privilegiumsbeschreibung befindet sich nunmehr in dem k. k. Privilegien = Archive zu Jedermanns Einsicht in Aufbewahrung (Zahl 1633 — 5.).

Baumgartner m. p.

132.

Verordnung des Handelsministeriums vom 11. März 1853,

wodurch mehrere Privilegien verlängert werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 28. April 1853, Nr. 33.)

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien mit der Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auf den Umfang des gesammten Reiches zu verlängern befunden:

1. Das dem Karl Kutschke, Hutfabrikanten in Wien (Neubau No. 113), verliehene Privilegium vom 30. Jänner 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Erzeugung der Filz- und Seidenhüte; — auf das achte Jahr.

2. Das ursprünglich dem Felix Noth in Wien verliehene, und mittelst Abtretungs = Urkunde vom 1. März 1850 an Leopold Hoffmann in Wien No. 786, übergegangene Privilegium vom 5. Februar 1846, auf eine Erfindung und Verbesserung an der bereits privilegierten Börsenscriemaschine; — auf das achte Jahr.

3. Das Privilegium des J. J. Pollak und Söhne, landesbefugten Lederfabrikanten in Prag No. 1248 — II., auf mehrere Verbesserungen im Gärbeprozesse des Leders vom 29. Februar 1848; — auf das sechste, siebente und achte Jahr.

Baumgartner m. p.

133.

Zirkular = Reskript des Kriegsministeriums vom 12. März 1853 *),

an sämtliche Landes = Militär = Kommanden,

über die Behandlung der Mannschaft der Landes = Genöb'armerie = Regimente und Militär = Polizei = Wachkorps, hinsichtlich ihrer Reservspflicht.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben über meinen allerunterthänigsten Vortrag mit der Allerhöchsten Entschliessung vom 5. März 1853 allergnädigst zu geneh-

*) Von Seite des Landesguberniums ist eine Abschrift dieses Zirkular = Reskripts mit dem Erlasse vom 6. Mai 1853, Zahl 18259, sämtlichen Kreisämtern, dem Stadtmagistrate in Lemberg und dem Vorlande der Subernial = Kommission in Krakau mitgetheilt worden.

pułki żandarmeryi krajowej i korpusy straży policyjnej wojskowej nie miały osobnej rezerwy, lecz ażeby swych żołnierzy, do służby w rezerwie obowiązanych, którzyby po wysłużeniu kapitulacyi nie skłonili się dobrowolnie do wysłużenia czynnie lat rezerwowych we właściwych pułkach żandarmeryi krajowej, albo korpusie wojskowej straży policyjnej, wysłuchawszy, jak to należy, wniesienia ich w tym względzie, przenosiły do pułków własnych okręgów werbowniczych, gdzie zaraz do własnej rezerwy przyjęci, i należycie w ewidencji utrzymywani być mają.

Jego C. K. Mość zezwolił dalej najlaskawiej, ażeby żandarmowie, którzy przed ogłoszeniem statutu o rezerwie zaciągnęli się ze stanu cywilnego, i zaciągając się, byli już wolni od powinności służenia w wojsku. byli też wolni od powinności służenia w rezerwie; ażeby wreszcie żołnierze żandarmeryi krajowej, którzy z policzeniem lat, w wojsku liniowym wysłużonych, ogółem przeszło dziesięć lat w czynnej służbie spędzili, po wysłużeniu służby, w żandarmeryi na siebie przyjętej, nie byli już przydzielani do rezerwy, lecz stanowczo ze służby uwalniani.

Krajowa Komenda wojskowa ma o tém uwiadomić podwładne sobie pułki okręgów werbowniczych z stosownem zaleceniem, ażeby takich do służby w rezerwie obowiązanych żołnierzy z żandarmeryi krajowej i korpusu straży policyjnej wojskowej, po odebraniu dokumentów przeniesienia wedle postanowień instrukcyi o rezerwie zaraz do głównych ksiąg rezerwy zapisywały, należycie w ewidencji utrzymywały, a po zupełnem wysłużeniu dokument dymisyi albo same im wręczały, albo go przesyłały przez właściwe władze polityczne.

Bamberg m. p.

134.

Rozporządzenie Ministerstwa Handlu z dnia 14. Marca 1853,

którym kilka przywilejów przedłużono.

(W Dzienniku Rozporządzeń Ministerstwa Handlu z dnia 28. Kwietnia 1853, Nr. 33.)

Ministerstwo Handlu uznało się spowodowanem przedłużyć następujące wyłączne przywileje, przy rozciągnięciu ich skuteczności na całą monarchię.

1. Przywilej Piotrowi Ludwikowi Tischbeinowi, właścicielowi fabryki w Wiedniu, pierwotnie dnia 5. Lutego 1846 nadany, a mocą cesyi z dnia 16. Maja 1848 na Karolinę Crecelius, mieszkającą w Wiedniu (Mariabilf nr. 45) przelany, opiewający na wynalazek i ulepszenie, na tém się zasadzające, aby za pomocą właściwie urządzonego pieca wapiennego i osobnego postępowania

migen geruht, daß die Landes-Genß'armerie-Regimenter und Militär-Polizei-Wachkorps keine eigene Reserve zu besitzen, sondern ihre reservspflichtige Mannschaft, welche sich nach beendigter Kapitulation zur aktiven Abdieneung der Reservejahre bei den betreffenden Landes-Genß'armerie-Regimentern oder Militär-Polizei-Wachkorps nicht freiwillig herbeiläßt, nach ordnungsmäßiger Vernehmung hierüber zu ihren Verbbezirks-Regimentern zu transferiren haben, woselbst dieselben sofort in die eigene Reserve aufzunehmen und gehörig evident zu führen sind.

Seine k. k. Majestät haben ferner allergnädigst genehmigt, daß diejenigen Genß'd'armen, welche vor Kundmachung des Reserve-Statuts aus dem Civile eingetreten sind, und bei ihrem Eintritte der Militärpflicht schon enthoben waren, von der Reserveverpflichtung losgezählt werden; daß endlich diejenige Mannschaft der Landes-Genß'd'armerie, welche einschließig der bei der Linien-Truppe zugebrachten Dienstzeit im Ganzen über zehn Jahre aktiv gedient hat, nach Ausdieneung ihrer für die Genß'd'armerie übernommenen Dienstverpflichtung nicht mehr in die Reserve einzutheilen, sondern definitiv zu entlassen sei.

Das Landes-Militär-Kommando hat die unterstehenden Verbbezirks-Regimenter hievon zu verständigen und ihnen die nöthige Weisung zu ertheilen, damit dieselben die derlei reservpflichtigen Leute der Landes-Genß'd'armerie und Militär-Polizei-Wachkorps nach Erhalt der Transferirungs-Dokumente den Bestimmungen der Reserve-Instrukzion gemäß sogleich in die Reserve-Grundbücher eintragen, gehörig evident führen, und nach gänzlicher Ausdieneung ihnen die Entlassungs-Urkunde entweder selbst behändigen oder durch die kompetente politische Behörde zustellen machen.

Bamberg m. p.

134.

Verordnung des Handelsministeriums vom 14. März 1853,

womit mehrere Privilegien verlängert werden.

(Im Verordnungsblatte des Handelsministeriums vom 28. April 1853, Nr. 33.)

Das Handelsministerium hat folgende ausschließende Privilegien mit der Ausdehnung der Wirksamkeit derselben auf den Umfang des gesammten Reiches zu verlängern befunden:

1. Daß ursprünglich dem Peter Louis Tischbein, Fabriksinhaber in Wien, verliehene und mittelst Zessionsurkunde vom 16. Mai 1848 an Karoline Greelius in Wien (Mariahilf Nro. 45), übergegangene Privilegium vom 5. Februar 1846, auf die Erfindung und Verbesserung, mittelst eines besonders konstruirten Kalkofens und eines eigenen Betriebsverfahrens aus jeder Gattung rohen Kalksteines mit jedem Brenn-

z surowego kamienia wapiennego każdego gatunku, uzyskiwać wszelkiem paliwem wypalane, do roszutowania kruszców przydatne wapno, w jakiej kto chce ilości, i taniiej, jak dotychczas; na rok ósmy.

2. Przywilej Ludwikowi d'Orth i Leopoldowi Stephanowi, obywatelowi i właścicielowi domu w Wiedniu (Leopoldstadt nr. 139), pierwotnie pod dniem 16. Lutego 1847 nadany, a pod dniem 16. Sierpnia 1849 na wyłączną własność drugiego przelany, opiewający na wynalazek postępowania w robieniu z guttaperchy trzewików, butów i innego obuwia z jednej sztuki, jakoteż podszyw i przyszyw w całych skórach; na rok siódmy.

3. Przywilej Antoniemu Riemerschmidowi z Morawy, fabrykantowi spirytusów wyskoków i octu, Krzysztofowi Fürgangowi, chemikowi z Aachen z Królestwa Würtemburskiego, i Janowi Chrzecielowi Viglowi w Mnienowie, dnia 18. Marca 1850 pierwotnie nadany, a mocą cesyj z dnia 3. Czerwca 1850, i z dnia 13. Listopada 1852 na wyłączną własność Antoniego Riemerschmida przelany, opiewający na wynalazek i ulepszenie w uwalnianiu spirytusu od przyswędu; na rok czwarty.

4. Przywilej Józefowi Hermaindowi, posiadaczowi hamerni narzędzi żelaznych w Miesenbach, w Dolnej Austrii, pod dniem 22. Lutego 1843 nadany na poprawę w hartowaniu narzędzi stałą nakładanych; na rok jedynasty.

Baumgartner m. p.

Stamborg m. p.

1853

Verordnung des Handelsministeriums vom 14. März 1853

womit mehrere Privilegien verlängert werden

(Die Verlängerungsdelle der Handelsministeriums vom 22. April 1853, Nr. 22)

Das Handelsministerium hat folgende ausstehende Privilegien mit der Verlängerung der Wirksamkeit versehen auf den Umfang des gegenwärtigen Beschlusses für die längeren Bestimmungen.

1. Das Privilegium des Herrn Louis Fürgang, Fabrikanten in Aachen, betreffend die Herstellung von Eisenwerkzeugen, ist am 18. März 1850 an Karloline Gräfin von Sickingen (Wittve) übertragen worden. Am 3. Juni 1850, auf die Verlängerung und Fortsetzung, wurde ein neues Privilegium an Karloline Gräfin von Sickingen übertragen, welches die Herstellung von Eisenwerkzeugen betrifft. Am 13. November 1852 wurde die Verlängerung dieses Privilegiums an Karloline Gräfin von Sickingen verlängert.

materiale einen gebrannten, auch zum Rösten von Erzen anwendbaren Kalk in jeder beliebigen Quantität und wohlfeiler als bisher zu erzeugen; — auf das achte Jahr.

2. Das ursprünglich dem Louis von Orth und dem Leopold Stephan, Bürger und Hauseigenthümer in Wien (Leopoldstadt No. 139) verliehene, und unterm 16. August 1849 in das Alleineigenthum des Letzteren übergegangene Privilegium vom 16. Februar 1847, auf die Erfindung eines Verfahrens, aus Gutta-Percha Schuhe und Stiefeln und andere Fußbekleidungen in einem Stücke, sowie auch Sohlen- und Oberleder in Häuten zu erzeugen; — auf das siebente Jahr.

3. Das ursprünglich dem Anton Riemerschmid, Spiritus-, Weingeist- und Essigfabrikanten aus Mähren, Christoph Fürgang, Chemiker aus Ulten in Württemberg, und Johan Baptist Bigl, in München verliehene, und mittelst Besßionsurkunde vom 3. Juni 1850 und 13. November 1852 in das Alleineigenthum des Anton Riemerschmid übergegangene Privilegium vom 18. März 1850, auf eine Erfindung und Verbesserung in der Weingeist-Entfuselung; — auf das vierte Jahr.

4. Das Privilegium des Joseph Herrmann, Besitzers eines Zeughammers zu Miesenbach in Nieder-Oesterreich, auf eine Verbesserung im Härten der stahlplattirten Werkzeuge vom 22. Februar 1843; — auf das elfte Jahr.

Baumgartner m. p.

